

COSTUMUL POPULAR FEMEIESC

ORIGINEA

- Perioada de formare a trăsăturilor specifice a costumului tradițional moldovenesc coincide cu secolele XIII-XIV. Din această perioadă se poate de amintit de stabilirea costumului național moldovenesc, care de fapt include componentele lui tradiționale, făcându-l deosebit de costumele etniilor vecine.
- Perioada de înflorire a costumului moldovenesc s-a remarcat în perioada medievală, când în gospodăria țărănească naturală se confecționau manual, în mare parte toate obiectele necesare.

Femeile trebuiau să țese un volum mare de țesături necesare pentru haine, împodobirea casei, zestrea copiilor, gospodărie și alte necesități, iar fetele de la 10-12 ani se învățau a broda, a țese. Pînză se țesea și la orașe.

Portul popular a prezentat un sistem dezvoltat de diferite îndeletniciri în confecționarea lui (țesători, pînzari, sumănari, postăvari, abajeri, brodeze, croșeteze, căciulari, pălării, cojocari, zăbunari, cizmari, ciubotari, croitori, cusătorese etc.).

Ca materie primă pentru îmbrăcăminte servea lîna, cînepa, bumbacul, borangicul – toate de culoare naturală nevopsite. Conform ariei lor de utilizare se evidențiază deosebiri zonale. Pentru îmbrăcăminte la nordul Moldovei se utiliza îndeosebi lîna și cînepa, la sud – lîna țigaie, borangicul, inul.

Dintre tehnicile de țesut pentru îmbrăcăminte se foloseau cele simple: țesutul în 2 sau 4 ițe „simplu”.

GENEGALITĂȚI

Costumul popular moldovenesc destinat pentru femei include în structura sa așa componente ca: învelitoarea de cap, de corp, încălțăminte, bijuterii și accesorii, care reieșind din diferite situații concrete sau condiții de funcționare, importanța zilei și sărbătorii, la rîndul său se modifică, se schimbă. Toate acestea mai țin și de vîrsta și statutul social al femeii, caracterul sezonier și felul ocupației, simbolistică și preferințe, zonă de circulație.

„ÎNVELITOARELE DE CAP”

- De mare valoare estetică și socială pentru femeii sunt „învelitoarele de cap” – brobozile, care identifică starea lor socială. Fetele tinere obișnuiesc să umble cu capul gol, însă după ritualul nunții – „legătoare miresei”, „dezbrăcarea miresei” nănașa îi pune o basma frumoasă sau o maramă, ce semnifică ca pe viitor fiind nevestă trebuie să umble îmbrăbodită. „**Marama**” din fire de mătase naturală – borangic și bumbac subțire, sau „**ștergarul de îmbrăbodit**” din fire de bumbac gros – „tereptic” și fire subțiri se țeseau manual cu ornamente florale sau geometrice „alese”.

CĂMAȘA.

Costumul femeiesc tradițional este cel mai decorativ. Una din piesele funcțional-decorative este cămașa din pînză albă. Cea mai timpurie formă de cămașă a fost cămașa de „tip tunică” croită „de-a’ntregul”, făcîndu-se numai o tăietură unghiulară, pătrată sau rotundă la gît. Cămașa avea mîneci lungi, se înfrumuseța la gît, jos la mîneci cu desen geometric simplu sau vegetal stilizat. Partea de sus a cămașei – „piepții” se făceau dintr-o țesătură mai bună și mai subțire, iar partea de jos - „poalele” – dintr-o pînză de cînepă sau in.

internet

CATRINȚA, FOTA, ȘORTUL

Piese de la talie în jos. Ele se confecționau din lână curată sau lână și fire de bumbac în urzeală. Mai răspîndită și pentru toate vîrstele este catrința dintr-o singură bucată de țesătură dreptunghiulară (1,6 x 0,8) cu care femeia își acoperă corpul de la talie în jos. Materialele etnografice au scos la iveală răspîndirea în Moldova circa zece grupe de catrințe, care se deosebesc prin decor și tehnica de realizare. Avem cea mai răspîndită „catrința vrîstată” cu dungi verticale colorate, „catrința cu desene alese”, „catrința cu dungi ridicate”, „catrința ițată”, „catrința cu două părți orizontale” diferit colorate, „catrința țesută și aleasă”, „catrința brodată” ș.a.

- Catrința la talie se prindea cu o chingă lungă pînă la 3-4 m

CATRINȚA, FOTA, ȘORTUL

- O altă piesă de la talie în jos este „fota” alcătuită din 2 părți (din față și la spate), țesută cu dungi colorate orizontale. Fota se purta mai mult de fetele tinere în satele moldovenești din zona de Nord a Moldovei și din Cernăuți Bucovina.
- Un singur șorț de lână „ales ridicat” cu fire colorate pe fondal negru poartă femeile din sudul Moldovei.
- Tot „șorț” sau „pestelcă”, dar cusut din țesătură de fabrică poartă femeile căsătorite din toată Moldova pentru a-și proteja hainele, când lucrează în gospodărie. „Șorțul” de protecție astăzi a devenit un cadou simbolic - 20-30 bucăți la număr, care este dăruit fiecărei femei, care ajută la gătitul, servitul bucatelor în cadrul nunților de la țară

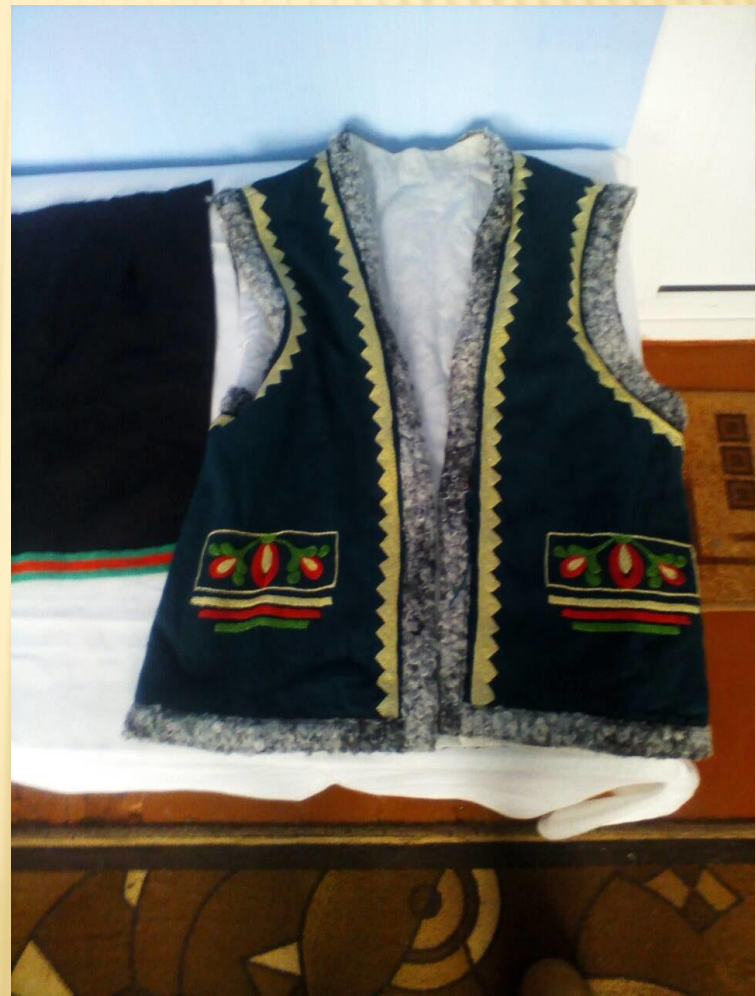

SUB INFLUENȚA MODEI DIN ORAȘE LA SF. SECOLULUI AL
XIX – ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XX ÎN MOLDOVA SE
RĂSPÎNDESC FORME VESTIMENTARE ORĂȘENEȘTI
„ROCHIE”, „FUSTĂ

ÎMBRĂCĂMINTEA DE IARNĂ

A femeilor sunt: pieptare, bondițe, zăbun, scurtă ș.a. Pe timp rece femeile îmbrăcau „jaletcă” fără mâneci cusută din țesătură plină de lână și căptușită cu lână scărmanată. O altă variantă era „bondița” sau „pieptarul” cusut din blană de miel, înfrumusețată deasupra cu motive geometrice aplicate sau brodate cu fire de lână. Bondițele din blană sunt răspândite îndeosebi la sudul Moldovei, unde se cresc oi pentru blană și carne. În unele sate este dezvoltat „cojocăritul” ca meșteșug. Se coase cojoace, bondițe, care se înfrumusețează cu piele de altă culoare contrastă.

INCĂLȚĂMINTEA ȘI TRAISTA

- ❑ **Încălțăminte** femeilor depindea de ocupație, de anumite împrejurări, de anotimp, de vîrstă, de starea social-economică ș.a. Femeile sărace în secolele precedente purtau opinci și ciorapi de lînă. La sărbători ele purtau pantofi, sandale sau ghete special cusute de meșteri.
- ❑ Costumul femeiesc la anumite ocazii (la drum, târg) în trecut era completat cu „**traistă**”, care reușit se îmbina cu culorile costumului. Drept mărturie vorbesc un șir de variante ale țesăturilor și motivelor ornamentale pentru traistă: „îngusturele”, „traistă vrîstată”, „traistă aleasă”, „traistă în ochiurele”, „ridicată”, „brodată”. Pentru ducerea greutăților pe umăr serveau „desagii” din țesătură de lînă cu vrîste orizontale colorate.

TRĂISTUȚA

OPINCUȚE

internet

PUTEM CONCLUZIONA UNELE ASPECTE ALE
COSTUMULUI FEMEIESC TRADIȚIONAL: EL A FOST
REALIZAT MANUAL. BRODERIA A STAT LA BAZA
DECORULUI PE PÎNZELE ALBE, ȚESĂTURILE DE CASĂ AU
CUNOSCUȚ O VARIETATE BOGATĂ PENTRU HAINELE
FEMEIEȘTI, FIECARE FEMEIE AVEA COSTUMUL SĂU
IREPETABIL BINE CHIBZUIT CU TRĂSĂTURILE CORPULUI.
ÎN SECOLUL AL XX-LEA COSTUMUL TRADIȚIONAL
FEMEIESC A CEDAT POZIȚIILE HAINELOR PROCURATE
DE TIP ORĂȘENESC, EL REVENIND NUMAI ÎN CADRUL
ANSAMBLURILOR ETNOFOLCLORICE DE DANS, CÎNTEC,
LA CONCURSURILE DE FOLCLOR AUTOHTON.

COSTUMUL POPULAR FEMEIESC

VĂ MULȚUMESC PENTRU ATENȚIE

